

dvorne pisarne, ves sabor s predsednikom dr. Šuhajem, razni mnogoštevilni dostojanstveniki, med njimi generala Preradović in Mamula ter brata pokojnikova grofa Jurij in Anton, vojaštvo, svečeništvo, razne oblasti, društva in silna množica ljudstva. Malo po enajsti uri predpoludnem je padel zastor s spomenika; škof Kralj je potem opravil cerkveni obred, „Kolo“ in „Glasbeni zavod“ sta odpela pesem „Jelačiču banu“, a vojaštvo je med obredom dalo čast s strelom in godba je igrala. Opoldne je bil banket pri „Caru avstrijskem“, zvečer svečana predstava Kukuljevičevega „Stjepka Šubića“ v narodnem gledišču, slednjič pa se je zasvetilo vse mesto v krasni razsvetljavi. Bil je krasen naroden praznik!

Jelačičeva vdova je po njegovi smrti zapustila Hrvaško, se vrnila na Moravsko, se potem omožila z grofom Dubskim ter umrla pred 12 leti. Nove dvore je prevzel banov brat grof Jurij Jelačić.

O velikem banu so napisali zgodovinarji že celo literaturo, katero je do l. 1863. vestno zbral Wurzbach. Odtlej se je število spisov o njem še znatno povečalo, dasi še doslej ni natančno popisano njegovo krepko delovanje. En del banovih „Spominov“ je obdelal v francoskem jeziku vrli drug in bojni tovariš Jelačičev iz l. 1848., hrvaški rodoljub podmaršal baron Neustädter, ki je umrl v Zagrebu 15. decembra l. 1866. precej po odkritju Jelačičevega spomenika.

Jelačičevo ime nosi tudi ustanova za bolne krajišnike iz l. 1848. in za njihove sirote; to ustanovo je osnovalo hrvaško ljudstvo s svojimi doneski.

Ime Jelačiča bana bode živelo v hrvaškem narodu in v njegovi zgodovini. Bodočnost bode razjasnila popolnoma, da Jelačić ni bil samo plemenit človek, ampak tudi veren služabnik svojega kralja, vdan sin hrvaškega naroda in požrtvovalen prijatelj pravemu narodnemu napredku.

Eno samo tiho rožo ...

Eno samo tiho rožo
meni dala je pomlad,
eno samo izmed cvetja
vseh poljan in vseh livad.

In prenesel sem jo varno
v svoj preprosti, mirni stan,
da ubranim jo viharjem,
da ne stre je dih hladan. —

V stan zaveli so viharji,
roža mi je vsáhnila:
takrat v mojo mlado dušo
mrzla smrt je dáhnila ...

In kot da je pot končana,
zdaj oziram se nazaj —
tja, kjer spi pod razvalino
moj prelepi mladi raj ...

Ivo Danič.

